

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus IV. De negotiis, & exercitiis Clerico prohibitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

Trid. num. 5. Sexto ut procedat, quando Trid. cit. innovat Constitutionem Clement. Quoniam, & Sixti V. in hac materia, quando Clericus, ob paupertatem, habitum ordini proprio congruentem, gestare non valet; vel ob infirmitatem nequit deferre tonsuram; vel si habitum duntaxat dimittat domi suæ, & in occulto, aut necessitate itineris, vel peregrinationis, de quibus Barbof. cit. an. 8.

ARTICULUS IV.

De negotiis, & exercitiis Clerico prohibitis.

32 **D**E his agit *c. 15. h. 2.* ubi Innocentius III. sic loquitur: *Clerici officia, vel commercia secularia non exerceant, maxime inhonesta. Minis, ioculatoribus, & histrionibus non intendant. Et tabernas prorsus evitent, nisi forte causâ necessitatis in itinere constituti. Ad aleas, & taxillos non ludant, nec huiusmodi ludis intersint. Coronam, & tonsuram habeant congruentem. Et se in officiis Ecclesiasticis, & aliis bonis studiis exerceant diligenter.* Deinde in *c. fin. eod.* ubi Honorius III. rescribens Ambianensi Episcopo, ait: *ex literis Pontini Comitis intelleximus, quod quidam Clerici suæ terræ potius secularibus negotiationibus: quam officiis divinis intendunt: & gaudere volentes privilegio Clericali nolunt statutis patriæ (quibus, quoties expedit, sicut Laici se tuerunt) in negotiationum suarum quæstibus subjacere: Mandamus, quatenus, si tales, tertio à te commoniti, ab huiusmodi non respuerint, sed prætermisissis divinis officiis, negotiationibus instituerint supradictis, cum factò abjiciant privilegium Clericale, tu, quò minus, dum his se implicant de suis facultatibus, statutis, & consuetudinibus patriæ subjaceant, non defendas eosdem.*

33 Ex his Pontificum resolutionibus sequitur. 1. *Clericis prohibita esse exercitia, & negotia secularia, sive exerceant per se, sive per alios, maxime inhonesta; & ea, quæ ab officiis Ecclesiasticis avocant, vel propriè solum ad Laicos spectant, nec exerceri possunt, sine dedecore status Clericalis, quod tamen interdum apud nonnullos Clericos adeo invalescit, ut S. Greg.*

homil. in Lucam, c. 10. ingemiscat dicens: ploremus Jeremia lachrymis! quomodo obscuratum est aurum, mutatus color est optimus, dispersi sunt lapides Sanctuarii in capite omnium platearum. Aurum quippe obscuratum est; quia Sacerdotum vita, quondam per virtutum gloriam clara, nunc per actiones infimas ostenditur reprobata: lapides Sanctuarii dispersi sunt in capite omnium platearum; quia hi, qui per vitam, & orationem intus semper esse debuerant, per vitam reprobam foris vacant. Ecce jam pæne nulla est seculi actio, quam non Sacerdotes administrant.

Huiusmodi turpes administrationes, 34 quas quandoque Clerici subeunt, sunt officia tabernariorum, seu hospitum, vel macellariorum; quæ sub poena privationis Clericalis privilegii exercere prohibentur. Si autem tertio nominatim moniti, publicè illa exercere non desistant, vel refumant, omnino illud perdunt, si conjugati sint, quamdiu ei officio insistunt; si autem non conjugati, similiter; si tamen hi habitum, vel tonsuram deferunt, tantum quoad bona sua. Item officia, vel exercitia ioculatorum, galiadorum, aut bufonum, hoc est, mimorum, & histrionum, ut dicitur *c. fin. dist. 4. junct. gloss. V. dignitas;* & qui tale officium, vel ignominiosam artem per annum continuum publicè exercent, ipso jure omni privilegio Clericali privati sunt: Si mimori tempore, etiam post trinum sui Superioris monitionem, idem dicendum est, *c. unic. h. t. in 6.* Nam tales valde detrahunt Clericalis ordinis dignitati, & ipso jure sunt infames, *L. 2. §. ult. ff. de his, qui notantur infamia.*

Sequitur. 2. *inter negotia, Clericis prohibita, etiam esse negotiationem.* 35 Intelligitur autem nomine Negotiatoris, qui comparat rem, ut illam ipsam integram, ac immutatam dando, vel vendendo, lucretur, *c. Efficrens, §. quicumque. dist. 88.* Et talis negotiator, seu mercaturam exercentis, si tertio monitus non deserat illam, perdit Clericale privilegium quoad bona sua ipso factò, per *c. fin. cit.*

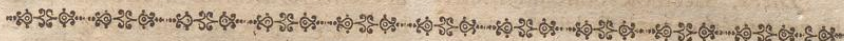
Sequitur. 3. *inter exercitia Clericis prohibita esse lusum alearum, c. 15. h. t.* quo intelligitur omnis lusus, qui magis fortunâ, quam arte, & ingenio ludentium regitur; Pirhing. *eod. n. 24.* quod intel- 36 lige,

lige, si *lusus* fiat frequenter, publice, & cum scandalo populi; secus, si sine scandalo, & privatim, idque ex bonis patrimonialibus, vel etiam redditibus sui beneficii, in quantitate modica, spectato statu suo, & redituum copiâ, causâ recreationis, Coeterum nota, *lusum*, ubi *ars*, & *ingenium fortunæ prævalet*, non prohiberi Clericis; nec illum, qui consistit in *virtute corporis*; Sic Barbof. in *c. penult.* *h. t. n. 7.*

37 Præter hæc exercitiis hoc loco prohibitis annumeratur quoque *nimis jocularibus, & histrionibus intendere, c. non oportet, 37. dist. 5. de consecr. c. Presbyteri, 19. dist. 37. tabernas* (præterquam

ob necessitatem in itinere) frequentare, *c. 15. h. t. Secundo in templis exhibere, vel permittere ludos theatrales, & scenicos, si inhonesti sint, scurriles, & profani, c. 12. h. t. Et lege Casarea, in Authent. de Sanctissimis Episcopis c. ult. collat. 9. prohibitum est, ne quis in schemate, seu habitu Monachi, aut Monialis, vel alterius Personæ Ecclesiasticæ, theatralia exerceat, ludibrii causâ. Qui contra fecerit, corporalia supplicia sustineat, & exilio tradatur, gloss. ibid. V. monstra larvarum; quod etiam habet gloss. ad *c. 12. h. t. V. cod.* Sed de his plura tit. 50. Ne Clerici, vel Monachi.*

QVÆSTIO II. IN TIT. II. DE COHABITATIONE CLERICORUM, ET MULIERUM.

38 **T**otus hic titulus potissimum extendit, ut Clerici habitent *seorsim à mulieribus*, non tantum ut commodius evitent periculum incontinentiæ, cum earum consuetudo ei frequenter exposita sit; sed & pravis Laicorum suspicionibus, & obrectationibus hoc securius subducantur. *Excipiuntur* tamen. 1. *Mater, & Soror*, quod naturale foedus non admittat foedus criminis suspicionem, *c. 1. h. t. Excipiuntur 2. mulieres, quas ætas, & vitæ probitas* ponit extra suspicionem, *c. interdixit, 16. dist. 32.* Si tamen suspicio criminis subsit; etiam illæ arcendæ sunt, quantumvis conjunctæ, *c. 1. h. t.* quod intelligendum etiam de *ancillis, & pedisequis* earum. Nam Ecclesia Ministros suos omni etiam suspitione liberos vult in materia puritatis. Et ideo *c. 1. h. t.* mandat, ut *femine non ad altare præsumant accedere, nec Presbyteris celebrantibus ministrare, nec intra cancellas stare, vel sedere illis liceat.* A fortiori autem arcantur Clerici à consortio concubinarum; hoc est, mulierum, quas domi retinent libidinis causâ. Et qui tales habent, suspenduntur ab officiis, *c. Præter, dist. 32.* & quidem ita, ut, *si sint notorii*, eorum misæ non sint audiendæ, nec Sacramenta ab

Tom. III.

illis accipiendæ, non quòd ea polluantur flagitiosâ sacerdotum vitâ, *c. fin. 15. q. 8.* Sed ne peccantes foveantur in fordibus impudicitia, & dum contemni se vident, ad frugem poenitentia, & meliorem vitam revertantur, *c. Vestra, 7. h. t.*

Clerici non abstinentes a vetita mulierum cohabitatione, præter dictam suspensionem ab officiis, *ex cit. c. Præter;* & prohibitionem, ne ab illis divina recipiantur, *in dict. c. fin. suspenduntur* etiam à beneficiis; & tandem, si moniti non corrigantur, *deponuntur, c. 4. & 6. h. t.* Et Clericus in Sacris, qui à suspectarum cum ipso mulierum colloquio, vel consortio, post trinam monitionem non abstinet, *excommunicandus* est; foemina verò canonicè puniendâ, *c. si quisque, 2. h. t.* de qua poena Canonica Barbofa *ibid. n. 4.* Nemo tamen cogitur abjurare concubinam, ne per carnis fragilitatem via perjuriis aperiat, *c. 3. h. t.* Et quoniam utriusque sexus puritati, sublata illecebrarum occasione, consulendâ, etiam Prisci Legislatores *discretas mulierum, ac Vivorum mansuetas* esse voluerunt, ut fuisse diversorum scriptorum testimoniis probat Gonzalez *in c. 1. h. t. n. 10.* à fortiori hoc tenendum est in Clericis; cum eos purior vitæ Sanctimonia deceat, quos non à crimine